

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu
se primesc. Manuscrise
nu se retrimit.
INSERATE se primesc la AD-
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
următoarele birouri de anunțuri:
In Viena: M. Dukas Nachf.
Max. Augenthaler & Emerich Lesner.
Heinrich Schalek. Rudolf Mosse.
A. Oppelke Nachf. Anton Oppelk.
In Budapesta: A. V. Goldber-
ger, Ekstein Bernat. In Ham-
burg: Maroyl & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
riă zarmond pe o colônă 6 or.
și 30 or. timbru pentru o pu-
blicare. — Publicări mai dese
după aritrită și învoială.
RECLAME pe pagina a 3.a o
seriă 10 or. sâu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

A N U L I X I

„GAZETA“ iese în încăperea 41.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumă la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30, etajiu
I.: Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un exemplar 5 or.
v. a. sâu 15 bani. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 263.

Brașov, Luni-Marți 1 (13) Decembrie.

1898.

Amânarea dietei ungare.

Evenimentele interioare din țările ultime țin mereu în cea mai mare încordare lumea politică din monarhia noastră.

Se poate dice cu tot dreptul, că paritatea între cele două state dualiste este așî perfectă în ce privește stările neisprăvite și criza parlamentară. Obstrucționistii unguri din dietă emulază cu obstrucționistii noștri din camera vieneză. S'a ivit și în Budapesta cazul, că guvernul ne mai sciind cum să iasă din încurcătura, în care l'a adus obstrucțiunea partidelor opoziționale și desertiunea din propriul său partid, și-a luat refugiul la tactica de amânare a ședințelor parlamentului.

În ședința forțe turbulente de Sâmbătă baronul Banffy, stând în fața faptului, că președintele camerei, precum și primul vice-președinte al ei au demisionat din posturile lor, ér al doilea vice-președinte este bolnav, nu și a putut ajuta alt-fel, decât prezentând un rescript regesc, prin care se amână ședințele dietei dela 10 până la 17 Decembrie a. c.

Scenele scandalose, ce s'au petrecut cu această ocaziune, în urma cărora nici cetirea rescriptului regesc nu s'a putut face, decât numai în mijlocul celui mai mare șgomot, le descriem în raportul de mai jos.

Relevăm numai ca momente caracteristice faptul, că în ziua această ministru-președinte Banffy a fost întâmpinat de pe băncile opoziționale cu strigări repetite și șgomotoase de: „Afară cu el! Afară cu trădătorul de patrie! De ce nu demisionază?“ și că, pe când voia să vorbească, ținând rescriptul regesc în mână, împrejurarea, că s'a apropiat de locul lui un deputat din stânga extremă a făcut să se înșpăimânte și a îndemnat

pe mamelucii săi să sară să-l apere, căci credeau cu toții, că acel deputat vrea să-l insulte, pălmindu-l. Semne triste pentru Banffy și parlamentarismul unguresc.

Se înțelege, că opoziția critică aspru amânarea dietei printr'un rescript regesc tocmai în momentele acestea grave și îi impută ministrului-președinte, că a voit prin această amânare să tragă și Coróna în luptele politice, căci dacă nu și-a mai putut ajuta, guvernul trebuia să-și dea demisiunea.

Nu se poate sci ce anume a intenționat Banffy prin această tactică a sa. Dér judecând după limbajul, ce-l poartă presa guvernamentală, ministru-președinte numai la retragere nu se gândesce, ci din contră se pregătesce dimpreună cu falanga lui credincioasă, care a subscris proiectul de lege prezentat de Coloman Tisza, la o luptă crâncenă pentru a-se ține la putere.

Foile guvernului constată, că până acum 240 de deputați au subscris faimosul proiect de lege al lui Tisza și că îl vor mai subscrie încă câțiva. Speranțele lor însă, că-l vor subscrie și deputații croați, au fost de ocamdată amar sdruncinate. Deputații croați, 25 la număr, în conferența, ce au ținut-o la Agram au declarat, ce-i drept, că vor să rămână și în viitor membri ai partidei „liberale“ și ai clubului ei, dér au adaus tot-odată, că nu pot subsemna proiectul de lege al lui Tisza. Ei s'au sfiit de a-se lega față cu propunerea lui Tisza din considerațiunii, se dice, ale dreptului public croat. Ei înțeleg poziția lor așa. că nu e bine să se amestece „în luptele interioare de partid din Ungaria“.

Nu stă dér nicidecum strălucit cauza majorității Tisza Banffy. Ii lipsesce încă mult ca să devină o ma-

ioritate de două treimi, cum spera. Adevărat, că pe atunci nu se aștepta la o disidență atât de mare din rândurile sale.

Pe când în parlamentul ungar lucrurile au luat această întorsătură fatală, opoziția din camera vieneză a anunțat din nou obstrucțiunea față cu proiectele de lege despre pactul provisoric, despre cuotă și budgetul provisoric. Partida progresistă și partida populară germană sunt hotărâte să impedeze votarea acestor proiecte prin obstrucțiune. Deja cu ocaziunea punerii la ordinea zilei a lor s'a semnalat această obstrucțiune.

Etă de ce am dis mai sus, că paritatea între Viena și Pesta pe terenul obstrucționist a ajuns a fi perfectă. Vre-un bine nu poate eși de aici pentru dualism, dér pe lângă aceasta se mai impune și întrebarea: ce urmări poate avé această stare de lucruri pentru popóarele din monarhia, scurtate în drepturile lor și asuprite?

Convocarea congresului electoral.

Cerculariu

Consistoriilor epachiale și tuturor deputațiilor congresuale.

Prin trecerea la cele eterne a veneratului și acum mult jelitului părinte, arhiepiscop și metropolit Miron Romanul, scaunul arhiepiscopesc-metropolitan devenind vacant, consistoriul metropoliei noastre a dispus la bun timp să se efectueze cele cari în sensul §-lui 155 din statutul organic tuebue să premergă în scopul întregirii scaunului vacant, și a fixat termenul intrinirii congresului electoral, în conformitate cu dispozițiunea §-lui 156, combinat cu §-l 151 al statutului organic.

Terminele acum toate preparativele pentru întrunirea congresului electoral, convoc adunarea prealabilă a membrilor congresului la biserica parochială din cetatea

Sibiiu, pe Mercuri 16/28 Decembrie a. c., la órele 3 după amăzi, ér însu-și congresul național-bisericesc extraordinariu al provinciei noastre metropolitane, pentru alegerea metropolitului, pe ziua următoare, Joi în 17/29 Decembrie a. c. la órele 9 înainte de amiazi, în care și după teminarea ritualelor bisericesci va urma numai decât deschiderea congresului și se vor începe lucrările congresuale conform prescripțiilor §-lui 157, p. 2, din statutul organic.

Dat în reședința arhiepiscopescă metropolitană, în Sibiiu, la 31 Noembrie 3) Decembrie) 1898.

Presidiul consistoriului metropolitan
Ioan Meștanu m. p.,
episcop.

Din Senatul român.

În continuarea raportului privitor la interpelarea în sesiunea rentei bisericești și scólei române din Brașov, am publicat în nemérul nostru de Sâmbătă replica d-lui T. Maiorescu la răspunsul ministrului-președinte Sturdza. Astăzi lăsam să urmeze, după „V. Naț.“ de Sâmbătă, răspunsul d-lui Sturdza la această replică:

D-l Dim. A. Sturdza președintele consistoriului: D-lor senatori, să-mi dați voie să răspund onor. d-lui Maiorescu câte-va cuvinte.

Mai întâi, în ceea ce privește discursul dela Orfeu, și anume, dacă acesta putea să atragă după sine ca partidul liberal, și în deosebi eu, se mai pot veni la guvern. D-sa, care era atunci la guvern...

D-l T. Maiorescu. Nu eram eu.

D-l Dim. A. Sturdza, președintele consistoriului. Nu era în persoană în guvern, dér era partidul d-sale la guvern, și acesta dimpreună cu d-l Maiorescu nu avea decât să profite de discursul meu dela Orfeu și să ia toate măsurile, ca să nu mai putem veni la guvern, nici partidul meu, nici eu. Nu sunt de vină, decât strategia politică a d-sale nu a fost la înălțimea dorințelor sale. Și astfel, ceea ce ne spune astăzi, nu sunt decât vorbe, cari n'au nici un fel de fundament și de înțeles.

Mă plâng însă de alt ceva cătră d-l

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

Scrisori din Italia.

Nenumitei prietene.

Raffael și contimpuranții.

(Urmare).

Când vești cele patru figuri simbolice de marmoră de pe sarcofagele celor doi Medici, nu-ți plac la început. Trebuie să le privești multă vreme, ca să te deprinzi cu ele, dér ori-cât de mult le-am privit eu, până acolo n'am putut ajunge, ca să pot spune, că îmi plac mai mult ca alte statue. Și ce am pățit eu, cred, că au pățit-o cei mai mulți. Și totu-și, mai ales acestea au fost statuele lui cele mai mult admirate multă vreme după mórtea lui Michelangelo.

Cum se face aceasta?

Nu mai decât asamenii sculpturile lui M cu ale premergătorilor săi, poți vedé deosebirea cea nesfârșit de mare, poți să înțelegi meritul cel uriaș ce l are el în istoria sculpturii. Buonarroti a învățat dela măestrii anticității, că sculptorul trebuie să fie un anatom desăvirșit. De aceea el stu-

diéză prin studii îndelungate anatomia trupului omenesc și nu esistă muschi, nu esistă contracție musculară produsă de mișcare, pe care el să n'o cunoscă și să n'o scie reda întocmai în marmorele sale. De dragul mușchilor trupului omenesc, el adese-ori alege poziții forțate și le prinde astfel în piatră, numai ca să aibă ocazie să facă studii miologice. Așa sunt și cele patru figuri de pe sarcofagele Mediceice, și pentru această au fost ele atât de mult admirate după mórtea artistului, când lumea a început să înțelégă tótă mărimea meritului său.

Cea mai desăvirșită formă a frumósului se găsesce pentru M. în trupul omenesc și cred, că nu greșesc când îmi pare, că el a aflat-o în special în trupul bărbătesc. Seta lui după o musculatură frumósă, l'a depărtat de liniile rotunde ale trupului femeesc, femeile lui par nisce bărbați seu nisce atlete, la ori-oe cas pentru gustul nostru, modelele lui femeesc n'au fost chiar frumóse. De aceea toate picturile și sculpturile sale au aprópe același obiect: trupul bărbătesc. Când guvernul florentin hotăresce să împodobescă sala cea mare a palatului său cu fresce, a căror motive

să fie scóse din luptele victorioase ale Florenței cu Pisa, Leonardo da Vinci, care e însărcinat cu pictarea unui părete, își alege o luptă de călăreți, ér Michelangelo caută acel moment, când o mulțime de cătane florentine aud signalul de luptă chiar pe când se scaldă în Arno, putând astfel să piteze érá-și o mulțime de trupuri góle.

De trupuri góle mișună și fresca cea mare din Capela Sixtină. Dacă așî atérná sdrênțe pe șoldurile lor, această nu-i vina bietului Michelangelo, care nu s'a sfiit să-l arate nud chiar și pe Christos, ci e opul unor papi pudici de mai târziu, cari au cređut, că nici pe lumea cealaltă nu se cuvine să umbli în pielea góla.

Când artistul trebuie să îmbrace trupurile góle, e stingăciu. Ast-fel în Madona cu copilul și cu Iosif din Florența. E caracteristic faptul, că M. pictând astă grupă, nu-i mulțumit, trebuind să îmbrace pe Maria și pe Iosif, și greșesce chiar contra unității prin aceea, că în fond zugrăvesce vre-o 6—8 trupuri góle de bărbați, cari n'au nici în clin, nici în mănecă cu sfânta familie.

Era bătrân Michelangelo Buonarroti și purta dalta și penelul cu aceeași măs-

trie, ca și copilul de 15 ani, care a cioplit odinioară acel copilaș de marmoră ce stă în „casa de Michelangiolo“ în Florența. Dér când mâinile lui începură să tremure, și-a luat rămas bun dela marmoră și dela culori și a clădit numai. Despre mărimea lui ca architect, nu mi-a fo-t dat să pot judeca. Atâta sciu însă, că de câte-ori mă aflam într'o clădire desfătată, cu proporții atât de armonice și totu-și atât de mari încât simțiam par-că crescând zidurile în jurul meu, fie-că edificiu acela se numea S. Petro în Roma, fie-că era cutare capelă în Florența, fără să mi-o fi spus nimenea sciam, că piatră cea dintăiu a trebuit s'o fi pus pe acel loc Michelangelo.

La 1564 a închis ochii pentru tot-deuna moșnegul de 90 de ani, care până în cele din urmă clipe a fost cu mintea limpede, și a murit rugându-i pe cei din jurul său, să țină cu sfințenie la artă.

Pe cât sunt de deosebiți între sine Raffael și Michelangelo, pe atât se deosebesc érá-și fiă-care dintre ei de Venetianul Tizian.

(Va urma).

se află și deputații sași: Binder, Brenneberg, Bruckner, Dörr, Hintz, Meltzl Wilhelm și Oskar și Trauschenfels.

Jubileul lui Rieger.

Din Praga se anunță, că Vinerea trecută s'a serbat acolo cu mare însuflețire aniversarea de 80 ani a zilei nașterii renumitului bărbat național ceh Dr. Rieger. Au luat parte la această serbare toate partidele cehice fără deosebire, recunoscând astfel cu toții meritele vechiului conducător al Cehilor bătrâni.

Cu această ocaziune s'a dat o reprezentare festivă în teatrul național cehic din Praga, la care a asistat până la sfârșit și locțiitorul contele Coudenhove, precum și mareșalul țerei, prințul Lobkovitz, numeroși aristocrați și mai multe deputații cehice. Când s'a prezentat Rieger, a fost salutat cu nesfârșite strigări de „slava“ și „nazdar“.

Pe la 11 ore, când s'a întors acasă, pe tot drumul a trecut printr'un cordon, ce l'au format reuniunile cehice. Iudată ce s'a urcat în trăsură, mulțimea între alia mări entusiaste a desprins caii și a tras ea însăși trăsura până la locuința lui Rieger.

Înainte casei sale, reuniunea de cântări „Hlaholl“ a cântat imnul național. Jubilatul a ținut apoi din ferestra casei sale un discurs către mulțime, dicând, că el tot-deuna a fost un Ceh credincios în spiritualul lui Palacky. Sâmbătă a fost ședință festivă la primăria vechiă din Praga.

Aici Rieger a fost felicitat de fruntașii Cehilor din Boemia, Moravia și Silesia. El a mulțumit la manifestația această unanimă de simpatie, îndemnând pe cei de față, să fie uniți și perseveranți în munca națională, și să se străduască a ajunge la o înțelegere pe baza egalei îndreptății cu partea germană a populației boeme.

Sera a fost banchet festiv în onoarea lui Rieger. Primul toast l'a ridicat prințul Lobkovitz pentru Majestatea Sa, făcând amintire și de jubilatul, care a știut să unescă interesul poporului, cu interesul dinastiei.

Serbarea s'a încheiat printr'o serenadă monștră, ce au făcut-o vre-o 300 de studenți universitari înaintea locuinței lui Rieger, cântând cântece naționale cehice.

SCIRILE DILEI.

- 80 Noemvre v.

Alegerile municipale. Alegerile de Sâmbătă pentru întregirea, conform legii municipale, a membrilor congregației comitatului Brașov au decurs în orașul nostru în totă liniștea. În cercul al III-lea de alegere (suburbii Scheid) alegerea s'a făcut sub presiunea d-lui Ios. Pușcariu. Au fost aleși d-nii Ludovic Roman, Arsenie Vlaicu, adv. Octavian Sorescu, d-l Nicol. Petrescu. Toți acești patru au fost și până acum membri ai congregației. Despre celelalte alegeri din oraș vom raporta mâne notăm numai, că în cercul II din cetate a fost ales directorul poștei d-l br. Purcell Bela în locul d-lui Ernst Hintz.

Vicarul Făgărașului, Basiliu Raț, după cum comunică „Unirea“, este rechemată la Blași, fiind numit acolo profesor de S-ta Scriptură la facultatea teologică, pe lângă păstrarea titlului de vicar foraneu. Depărtarea venerabilului vicar dela Făgăraș, unde și-a făcut atâtea merite ca preot și ca Român, va fi de sigur adenc regretată de toți Românii făgărașeni, a căror stimă și simpatia generală și-a câștigat-o prin faptele și purtarea sa înțeleptă, românească și întot-deuna sinceră și binevoitoare.

Curs pregătitor pentru elevule preparandiste în Blași. Ni-se scrie din Blași: De mult s'a simțit în Blași lipsa unui curs pregătitor pentru numărusele elevule privatiste, cari se pregăteau pentru cariera de învățătoare. Acest curs, de foarte mare însemnătate atât pentru cauza scolară, cât mai ales pentru elevule privatiste, s'a înființat și deschis pe lângă institutul nostru preparandial din loc în 8 Decemvre st. n. Conducerea acestui curs, respective instrui-

rea elevule, a încredințat-o Prea Ven. Consistor profesorilor Ioan F. Negruțiu, Ioan Rațiu, Nicolau Pop și Teodor Vador, în frunte cu meritul director preparandial George Muntean, care deși are 30 ani de serviciu pe cariera instrucțiunii, deși e asesor consistorial, căruia îi sunt încredințate toate afacerile învățătoresci din vasta noastră Archidieceasă, deși este membru la toate forurile centrale, cum e forul matrimonial, escatoral etc., membrul și sufletul comisiunii scolastice archidieceșane, cu toate acestea a fost cel dintâiu, care s'a angajat a instrua pe sus numitele elevule, și această numai din motivul, ca să ajute instrucțiunii populare, căreia și-a dedicat din tinerețe totă activitatea și toate puterile sale sufletesci și trupesci. — Rap.

Numărul studenților români în Viena, mai ales în ce privește pe cei născuți în România și Transilvania, e în decrescere. Această împrejurare tristă își află explicația în faptul, că bursierii statului român sunt trimiși mai cu seamă în Franța, și în ce privește tinerii din Ardeal, Bănat și Țera unghurească, aceștia sunt împedeți de-a urma studiile în Viena prin aceea, că ministerul maghiar nu contrasemnază pentru străinătate stipendiile votate prin administratorii fundațiilor naționale; afară de asta, cunoscuta ordinațiune ministerială prin care nu se mai recunoșce în Ungaria diploma de medic câștigată în străinătate, a făcut imposibilă tinerilor dela noi studiarea medicinei în Viena. În urma această, după cum constată raportul societății „România Jună“, numărul membrilor ordinari ai acelei societăți, care înainte cu 10—11 ani era de câte 36—40, în anul administrativ 1897—98 s'a redus la 29. Din Ardea, au fost în anul 1897—93: 11, din Bănat 3, din Ungaria 2, în anul administrativ curent însă numai un membru s'a înscris din aceste țări. — Cu ocaziunea această mai amintim, că fundațiunea jubilară a societății „România Jună“ pentru crearea unui *alumnului român* în Viena, costă din 2653 fl. 52 cr. Pe lângă asta, societatea are un fond neatacabil de 16,120 fl., fond de rezervă 450 fl., fond disponibil 254 fl.

Dela comună. Primarul orașului nostru ne aduce la cunoștință, că o adunare generală a reprezentanței comunei orașenești se va ține Joi în 15 Decemvre n. 1898, la 3 ore după amiez, sub președința d-lui vice-șpan Dr. Frideric Jekel, fiind la ordinea zilei: 1) Alegerea economului orașului (Städtischer-Wirthschafter) 2) alegerea unui forestier ajutor orașenești. — Primarul a convocat tot-odată pe ziua de 14, eventual continuare pe ziua de 15 Dec. a. c. o adunare generală ordinară a reprezentanței comunei orașenești.

Societatea academică „România Jună“ din Viena s'a constituit pentru noul an școlar în următorul mod: Președ.: med. Marius Sturza; Vice-președ.: forest. Aurelian Turcan; Secretar I: jur. Mihail Popovici; Secretar II: jur. Bogdan de Pruncu; Cassar: med. Nicolae Dracinschi; Controlor: techn. Eugen Muntean; Bibliotecar: med. Richard Linche; Econom: med. Ilie Ganea. — *Comisia literară:* Med. Marius Sturza, jur. Guilelm Șorban, jur. Mihail Popovici, med. Nicolae Dracinschi, jur. Nicolae Carabioschi. — *Comisia revizătoare:* Med. Alexandru Crăciunescu, techn. Octavian Păscuțiu, forest. Arcadie Procopovici.

La seminariul teologilor din Blași e numit prefect de studii d-l profesor Dr. Ioan Sâmbălean, și d-l Al. Ciura, absolvent de teologie, e numit profesor suplent de teologia morală și pastorală.

Mulțămăta monarchului. Oficiosa „Wiener Zeitung“ publică un rescript prealalt adresat contelui Thun, în care monarchul în termeni călduroși mulțămătesce pentru serbările jubilar angariate în ziua de 2 Decemvre în Austria. Pentru manifestațiunile de iubire și alipire dovedite cu acest prilej de către poporele sale, Majestatea Sa cere grația cerescă asupra lor și le doresce fericire neturburată. Rescriptul a fost publicat și prin afșur lipite pe zidurile Vienei.

Impăratul Wilhelm la Roma. „Esercito Italiano“ aduce știrea, că împăratul Germaniei va merge în Martie viitor la Roma pentru a asista în Quirinal la desvâirea frescelor nouă dela ambasada germană.

Serată literară în Clușiu.

Clușiu, 8 Decemvre n. 1898.

Tinerimea română dela universitatea de aici, a aranjat în 4 l. c. o *serată literară* în sala cea mare a Hotelului Central. Această a fost prima serată literară aranjată de tinerimea universitară de aci.

Tinerimea, ca să consolideze și să facă mai apropiate legăturile dintre ea și între cetățenii români din Clușiu, a hotărât să aranjeze serate literare de acest fel, cât numai se va pute mai des. La aceste serate vor fi invitate și familiile din loc, ca astfel, mai des fiind împreună, mai bine să se cunoască și să facem mai mare progres pe terenul social, ca până acum.

Serata primă, deși n'a avut un program așa de bogat, a succed destul de bine.

Vorbirea de deschidere a rostit-o d-l *Emil Szabo* st. fil., arătând importanța seratelor literare în genere, cât și special față de noi, de Clușeni. Declamările d-lor *Stefan Scridon* („Dormi în pace“ de Vlăduță) și *Romul Rem Rațiu* („Decebal către popor“, de Coșbuc), au succed foarte bine și publicul i-a răsplătit cu aplauze frenetice.

De-asemenea a cântat frumos pe violină d-l *Virgil Pop* st. jur., care la dorința publicului a executat mai multe bucăți, și d-l *Ion Mezin* st. jur. cu vocea, cântând duiose și frumoșe doine românești.

Punctul culminant al seratei a fost conferința d-lui *Ioan Scurtu* st. în litere, despre Coșbuc. Într'o limbă românească cât se poate de frumoșă, cu un mod dulce și elegant de predare, a desfășurat pe lung întreaga activitate literară a lui Coșbuc. În introducerea a făcut asemănare între pesimismul lui Eminescu și optimismul lui Coșbuc, și a arătat, că precum Eminescu e mare în exprimarea durerii, așa Coșbuc e neîntrecut în exprimarea bucuriei. A trecut apoi la desfășurarea vieții și activității lui Coșbuc, descriind în colorii vii întreaga activitate literară a lui Coșbuc, analizând mai multe poezii de ale lui în mod adevărat critic.

D-l Scurtu a vorbit aproape o oră, ascultat fiind cu atențiune și frenetic aplaudat de public, care l'a ascultat până la fine cu mare interes.

Așa am ținut noi prima serată literară aici în Clușiu. Sperăm însă, că a doua serată literară va succede și mai bine, și vom pute satisface mai mult așteptărilor publicului. După serată ne-am întrunit cu toții la masa veselă, unde am petrecut până târziu.

Sincer.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 12 Dec. Membrii partidei „independente“, „naționale“ și „poporale“ au hotărât unanim să adreseze un manifest, către țără în care să arate, că vor lupta ca să împedecă atentatul, ce guvernul vră să l comită contra constituției.

Banffy a fost erit primit în audiență de monarch. Se dice, că primirea ar fi fost foarte grațioasă și că a durat 1 oră.

Vice-președintele camerei Lud Lang încă a părăsit partida „liberală“.

DIVERSE.

Celeritatea glonțului de tun. Celeritatea glonțului tunurilor cu repetiție este mai mare de 17—35 ori, decât celeritatea celui mai repede tren-expres. Dacă această celeritate a glonțului de tun n'ar scăde, atunci un astfel de glonț, decât i-am da drumul, dela 8 ore dimineața până la 8 ore seara ar încunjura întreg globul pământesc. Glonțul tunului merge până la o distanță de 12—15 mile. De aceea este interesant,

cum un țintaș cu ochi ageri, decât stă îndrăgățat de aji cu prav fără fum, poate să urmărească cu ochii calea glonțului și se vede curat, cum acesta face arcul în aer și apoi isbesce în depărtare.

Gândacii de Maiu anatemizați. La 1320 în Avignon gândacii de Maiu au cauzat agricultorilor pagube atât de mari, încât aceștia au fost siliți a-se adresa la nunciul papal și la episcopul de Avignon pentru a-i scăpa de aceea plagă prin anatemă. După obiceiul vechiu de atunci, nimeni nu putea fi osândit, fără a fi ascultat. Cei doi prelați au numit, ca avocat al gândacilor acusați, pe un canonic, și alți doi preoți înalți s'au dus la locurile pustiite de gândaci, provocând pe aceștia în numele S-tului Scaun, ca pe a 3-a zi să se prezente înaintea forului episcopesc, ca acolo să se legitimeze. Fiind că gândacii nu s'au prezentat pe ziua numită, avocatul în numele lor în vorbirea sa de apărare a dicit, că și ei (gândacii), ca și celelalte creaturi, au dreptul să-și câștige de unde pot hrană lor, și reprezentarea lor înaintea forului episcopesc a scusat-o, dicând, că mișcarea lor încoco și n'colo nu este asigurată. Cu toate acestea judecătoria a decis, ca toți gândacii de pe sămănăturile locuitorilor în timp de 3 zile să se depărteze pe câmpul desemnat cu table mari, unde au destul de mâncat. Tot-odată gândacii au fost declarați, ca rău făptuitori și ca plaga omenimei. — O altă judecată tot în contra gândacilor de Maiu s'a făcut la 1473 de către episcopul de Lausania. — La 1519 însă un primar din Elveția a citat înaintea sa pe șorecii de câmp.

Literatură.

Revista Economică. Ni-se comunică: Delegațiunea de 5, aleasă de conferința directorilor de bancă, ținută la 25 și 26 Iunie a. c. s'a întrunit în Sibiu la 27 Nov. a. c., și a decis, ca cu începere dela anul nou 1899 să se înființeze un organ publicistic intitulat „Revista Economică“, organ pentru societăți financiare și comerciale. Direcțiunea acestei reviste a fost încredințată secretarului Delegațiunii, D-lui Dr. Corneliu Diaconovich. Revista se va publica în fascicule lunare, formatul „Transilvaniei“, în estesiune de 40 pag. de fie care număr și va cuprinde articole de politică financiară, studii de administrație și de manipulație tehnică financiară, se va ocupa cu chestiuni comerciale, agronomice și industriale, cu mersul lucrării institutelor noastre financiare și comerciale, cu învățământul și literatura noastră economică, și va da o deosebită atențiune și legislațiunii și jurisdicțiunii de interes economic; în fine va publica cursurile de bursă, sortările, anunțările societăților noastre economice etc. Ast-fel „Revista Economică“ va fi chemată și va avé să fie un călăuz și sfetnic atât al instituțiilor noastre economice, cât și preste tot al cercurilor, ce se ocupă cu diferitele ramuri ale economiei. „Revista Economică“ s'a pus pe baza principiului cu totul nou în literatura noastră publicistică, că va remunera toate articolele ce le va publica, și ast-fel va pute conta la concursul unui cerc întins de puteri competente. Prețul de prenumerare s'a stabilit în suma de 5 fl. pe an. Numărul de probă va apăre cu finea anului curent.

„*Pintea Viteazul*“, tradițiunii, legende și schițe istorice, de *Ioan Pop-Reteaganul*. Această, pe cât șcim, e cea mai completă scriere despre eroul Pintea. În ea se cuprind foarte interesante tradițiuni și istorisirii din toate părțile, pe unde a umbat Pintea. Se află de vânzare la tipografia „A. Mureșianu“ în Brașov și la autorul în Reteag (Retteg). Prețul 20 cr. (cu posta 23 cr.).

Minunate sunt pentru popor scrierile fericitului *Ioan Creangă*, cari conțin cele mai dragălaşe povești, istorisirii, poezii etc. N'ar trebui să lipsescă aceste scrieri nici dintr'un sat, în care există cetitorii români, căci ele procură cetitorului nu numai foarte plăcute momente de petrecere, dăr îi dau și foarte prețioșe povești și învățături. Toate scrierile la-olaltă costă numai 1 fl. trimise francat și se pot căpăta la tipografia „A. Mureșianu“ în Brașov.

Cultura Plantelor. Din prețiosul „Manual de agricultură rațională“ al d-lui George Maior, profesor la școala centrală de agricultură dela Ferestreu, în Bucuresci, a apărut în Tipografia „A. Mureșianu“ din Brașov, partea II. Fitotehnia sau cultura specială a plantelor. Acest volum se estinde pe 611 pagini, format mare și conține în text 202 figuri. Cuprinsul e foarte bogat, arătând cu de-amănuntul soiul, modul de cultură, bólele și vindecarea lor etc. pentru fâ care plantă, precum cereale (tot felul de bucate, ca grâu, secară, orz, ovés. orez, mei, cucuruz, hrișcă, etc.); apoi mazere, linte, măzăriche, rapiță, mac, șofran hemei, in, cânepă, tutun, cartofi, tot felul de sfeclă hrân, curechi și alte multe. Apoi diferitele plante de nutreț, ca lucernă, trifoi, mohor, cucuruzul verde de nutreț, diferitele compozițiuni pentru fânațe și pășuni artificiale etc. Alt capitolu tractează despre cultura fânațelor, altul irigațiuni, altul despre pășuni etc.

Pentru fâ-care econom, această carte e de cea mai mare trebuință, putându-i servi ca cea mai bună călăuz în toți ramii economiei sale. Asemenea scrieri nici n'am avut până acum în limba română. Tóte gazetele noastre, tóte reuniunile economice, toți bărbații noștri luminați și pricepuți în aie economiei, au salutat cu multă bucurie aparițiunea acestei prețioase cărți, care face onóre literaturii noastre, putând sta față cu cele mai de frunte scrieri de acest fel ale celor mai culte popóre din Europa.

Tuturor economilor români, cari do resc sâ facâ o înaintare în purtarea economiei lor, le recomandăm deci sâ-și procure această prețioasă carte. Prețul volumului II este 4 fl. (trimis cu posta recomandat 4 fl. 25 cr.) Pentru România 10 lei, plus porto.

Din partea întâiu Agr-logia, care tractează despre cultivarea pământului: aratul,

seménatul, gunoitul etc. etc., de asemenea se mai pot căpâta esemplare cu prețul de 2 fl. 50 cr. (plus porto recomandat 25 cr.). Pentru ambele tomuri de-odată procurate este a se plăti porto 40 cr.

Se póte procura dela Tipografia „A. Mureșianu“ din Brașov.

Cursul la bursa din Viena.

Din 10 Decembrie 1898.

Table with financial data: Renta ung. de aur 4% . . . . . 120.10, Renta de coróne ung. 4% . . . . . 97.65, Impr. cáil. fer. ung. în aur 4 1/2% . . . 119.70, etc.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Gregoriu Mator.

Cursul pieței Brașov.

Din 12 Decembrie 1898.

Table with market prices: Bancnota rom. Cump. 9.48 Vând. 9.51, Argint român. Cump. 9.44 Vând. 9.46, etc.

Mărci germane Cump. 58.50 Vând. ---, Lire turcesci Cump. 10.70 Vând. ---

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul 5 cr. se vinde la Eremias Nepoții.

Antreprize de pompe funebre E. Tutsek.

Brașov, Strada Porții Nr. 12.

(Lipit de depoul de ghetete al D-nului I. Sabădeanu.)

Recomandă Onor. public la casuri de mórte, aședământul său de înmormântare bogat asortat în cari tóte obiectele, atât sortele mai de rënd, cât și cele mai fine, se pot că-pâta cu prețuri ieftine.

Comisiune și depou de sicriuri de metal ce se pot închide hermetic, din prima fabrică din Viena.

Fabricarea proprie a tuturor sicriurilor de lemn, de metal și imitațiuni de metal și de lemn de ștejaru.

Depou de cununi pentru monumente și plântici cu prețurile cele mai moderate.

Representanță de monumente de marmură, caré funebre proprii cu 2 și cu 4 cai, precum și un car funebru vëndet, pentru copii, precum și cioclii.

Comande întregi se esecută prompt și ieftin, i a u asupră-mi și transporturi de morți în străinătate.

La casuri de mórte a se adresa la

E. Tutsek.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Oct. 1898.

Main railway schedule table with columns for routes (e.g., Budapesta - Predeal, Copșa-mică - Sibiu - Avrig - Făgăraș) and train times.

Notă: Órele însemnate în stânga stațiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în drépta de jos în sus. — Numérii încuadrâți cu linii mai negre însemnăză órele de nópte. — Semnul ←→ arată cu capul direcția, încâtrâu merge trenul.